

strækning, som det foreliggende har, ligeoverfor de priselige private Bestræbelser, hvortil vi ere Vidne. Jeg kan imidlertid ikke tænke mig, at den Interesse, der er tilstede for at skaffe Boliger tilveie for Arbejderklassen — som man pleier at kalde det — eller de mere Ubemidlede, kunde tabes, fordi de Private se, at Staten erkjender de gjorte Bestræbelser for at være saa heldige, hæderlige og nødvendige, at den endogsaa anser det for nødvendigt at faae Tvangsbestemmelser, hvor Frivilligheden ikke strækker til, thi det er jo en Selvfølge, at hvor Frivilligheden er tilstrækkelig, kommer Lovden ikke til Anvendelse. Tvungen skal gjøres gjældende der, hvor de private Bestræbelser ikke fremtræde, og dette er jo et Princip, som vor Lovgivning i mange Tilfælde følger. Hvor meget udføres der ikke f. Ex. af Godgjørenhed, der forhindrer det offentlige Fattigvæsen fra at komme i Virksomhed? Her have vi netop et lignende Tilfælde. Smidleritid har jeg aldrig set, at den private Godgjørenhed lod sig stræmme fra at virke, fordi der er et offentlig Fattigvæsen. Dernæst har den ærede Minister ytret, at han fandt, at den Bolig, der efter mit Forslag kunde fordres, var noget altfor Stort, i alt Fald noget altfor Ubestemt; men dertil skal jeg bemærke, at det, jeg har tænkt mig — og det staar der ogsaa i Lovforslaget — naturligvis er dette, at det skal være en passende Bolig, og naar dette Udtryk nærmere forklares derhen, at den skal være passende efter Mandens Indtægter, og skal være til det, der i den paagjældende By anses for passende for en Mand i hans Stilling, saa forekommer det mig, at der er lige saa lidt Betænkelighed ved en saadan Bestemmelse som ved Bestemmelsen i Loven af 4de Juli 1850, hvor der staar: „til Opførelse af Boliger for husvilde Personer, der ikke mangle Evne til at erlægge den i Egnen sædvanlige Husleie“ osv. Dette er jo en ganske lignende Bestemmelse. For Øvrigt er det jo et Forhold, som man ikke kan give aldeles bestemte Regler for. Naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds mente, at jeg søgte at faae fastslaaet en Normalhusleie, saa er dette dog en mindre begrundet Indvending, da mit Lovforslag blot foresætter, at man maa gjøre Regning paa, at Kommunen kan komme til at gjøre Opoffelser. Det, jeg har foreslaaet om denne Sjettedel, gaar kun ud paa, at Kommunen ikke maa forlange en større Husleie i det paagjældende Tilfælde end $\frac{1}{6}$ af Indtægten. Det er imidlertid ikke nogen Normalhusleie, som derved søges fastslaaet, men det er kun et Maximum for, hvad Kommunen kan forlange som Bederlag for Boligen, og det forandrer slet ikke Husleieforholdene i Byen. Det forekommer mig derimod, at et Lovforslag af denne Bestaffenhed maa have til Følge, at de, der bygge Huse, blive nødsagede til at tage Hensyn til, at de, der skulle bo i dem, ere Mennesker, idet det vil være umuligt at faae udleiet saadanne Lokalteter som dem, hvori der nu

ofte kan stoppes Mennesker ind. Naar der gives Folk Leilighed til at faae funde, menneskelige og efter Beboernes Antal passende og tilstrækkelige Boliger, saa ville de af mig nævnte Boliger komme til at staa tomme, og det vilde jo dog heller ikke være rigtigt, om vi vilde holde vor Haand over de Personer, der for egen Jordbels Skyld opføre saadanne Boliger til Brug for Mennesker. Man maa for Øvrigt ikke misforstaa mig, som om jeg ønskede dette Lovforslag indskrænket til at gjælde for visse enkelte Klasser af Mennesker. Vil man gaa videre, skal jeg med Glæde gaa med, men jeg troede, at det var en Rigtig lige over for Kommunerne, at man ikke, navnlig fra Begyndelsen af, stillede større Fordringer til dem, end at de kunde overse, hvilke Byrder, der vilde falde paa dem, og derfor har jeg indskrænket mig til det, jeg her har foreslaaet. Vil man imidlertid gaa videre, skal jeg som sagt med Glæde gaa med i saa Henseende. Det har været mig kjært at høre, at den ærede Minister ikke ønskede, at man skulde standse Lovforslaget, og jeg haaber, at mine ærede Kolllegaer i Thinget ville lade Sagen gaa videre. Sjør De det, vise De i alt Fald, at De have Interesse for denne Sag, og det har da mindre at sige, om den kan blive færdig i denne Session, thi det Selvigste vilde maaste være, om Regjeringen i en senere Session tog sig af Sagen, hvilket den kan gjøre med mere Overjagt end Enkeltmand her i Thinget eller endogsaa et Udvalg. Jeg forlanger ikke mere Udbytte af mit Arbeide i den Henseende, end at Thinget gjenem et Udvalg vil give sin Betænkning om Sagen. Man kan da der aflæde Lovforslagets Ufuldkommenheder saa meget som man vil, det skal være mig kjært, thi jeg ønsker ikke, at vi faae umodne Love, men jeg ønsker selve Sagen fremmet.

Minestad: Det ærede Medlem, der nys talte, fremkom flere Gange med den Bemærkning, at jeg skulde have sagt, at dette Lovforslag gik ud paa at indføre en vis Normalbetaling for Leiligheder. Det har jeg vistnok ingenlunde sagt; i alt Fald har jeg ikke ment det. Jeg har tværtimod betegnet denne Betaling som en i højeste Grad abnorm Læst, idet det er en Læst, som sættes ikke i Forhold til Leilighedernes Pris i Almindelighed paa den vedkommende Egn, men i Forhold til den specielt Paagjældendes Formuesomstændigheder, og det er noget af det mest Abnorme, man kan tænke sig. Naar det ærede Medlem iøvrigt før bemærkede, at naar der kom Lovforslag frem, som angik noget Ubehageligt for en vis Side, fandt han altid mig blandt dem, der erklærede saadanne Forslag for ubrugelige, saa vil jeg sige, at dersom det ærede Medlem dermed har villet betegne, at jeg skulde være mindre Interesse end han, og mindre Interesse end jeg burde for at faae de mindre Bemidlede gode Boliger, da er det Noget, som jeg paa det Bestemteste maa